

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział 1. Okres umiarkowany. Ujęcie Jodkowskiego	19
1. Uwagi wstępne	19
2. Związki z Popperem (1)	31
3. Konstytutywne składniki pozytywnego programu Feyerabenda	35
3.1. Realizm epistemologiczny	35
3.2. Pragmatyczna teoria obserwacji	37
3.3. Kontekstowa teoria znaczenia	41
3.4. Pluralizm	43
3.5. Antykumulatywizm	48
3.5.1. Prymat rozważań ontologicznych (1)	50
3.5.2. Pięć płaszczyzn niewspółmierności	51
3.5.3. Prymat rozważań ontologicznych (2)	57
4. Rok 1965. Załamanie się racjonalizmu Feyerabenda (1)	72
5. Podsumowanie. Feyerabendowskie dyrektywy skutecznego uprawiania nauki: ujęcie Jodkowskiego a ujęcie Prestona	77
Rozdział 2. Okres umiarkowany. Ujęcie Feyerabenda	89
1. Uwagi wstępne	89
2. Pozytywistyczne inspiracje	90
3. Spotkania	93
4. Związki z Popperem (2)	100
5. Rok 1965. Załamanie się racjonalizmu Feyerabenda (2)	117
6. Lakatos. <i>For and Against Method. The Testament of dr Marcuse</i>	124
7. Uwagi końcowe	126
Rozdział 3. Cechy charakterystyczne okresu anarchistycznego	129
1. Uwagi wstępne	129
2. Ujęcie Feyerabenda	130

2.1. Cel pracy	131
2.2. Dlaczego „anarchizm”, a nie „dadaizm”?	133
2.3. Nieporozumienia	134
2.4. Co to znaczy, że wszystko może się przydać?	136
3. Ujęcie Lakatosa	139
3.1. Feyerabend ₂	141
3.2. Feyerabend ₃	145
4. Ujęcie Jodkowskiego	152
4.1. „Filozofię Feyerabenda można rozumieć jako ostatnie »posunięcie« w ewolucji XX-wiecznej filozofii nauki”	152
4.2. „Feyerabend odrzucił jedynie obowiązywanie jakiegokolwiek reguły we wszystkich epokach historycznych”	152
4.3. „Na tym etapie swojego rozwoju filozoficznego, który sam nazwał anarchizmem epistemologicznym, [Feyerabend] nie utrzymuje żadnej tezy metodologicznej”	153
4.4. „Feyerabend jest konsekwentnym oportunistą w metodologii”	164
4.5. „Głównym powodem popychającym Feyerabenda w kierunku anarchizmu metodologicznego [...] jest cel, jaki stawia on nauce”	165
5. Wniosek	165
Rozdział 4. Ujęcie Oberheima	167
1. Uwagi wstępne	167
2. Neokantyzm, antyrealizm i niewspółmierność	167
2.1. Neokantyzm	167
2.1.1. Paradoks <i>Explanation, Reduction and Empiricism</i>	178
2.2. Antyrealizm	180
2.2.1. Normatywny realizm a zasada wnioskowania do najlepszego wyjaśnienia	181
2.2.2. Najważniejsze wypowiedzi Feyerabenda świadczące o jego antyrealizmie	192
2.2.3. Neutralizowanie niewygodnych wypowiedzi Feyerabenda na rzecz naukowego realizmu	194
2.2.4. Realizm jako kwestia konwencji	199
2.2.5. Teorie niewspółmierne jako próbne opisy rzeczywistości	201
2.2.6. Cel nauki	202
3. Związki z Popperem (3)	207
3.1. Trzy powody, dla których nie należy uznawać Feyerabenda za krytycznego racjonalistę	209
3.1.1. Niewspółmierność i krytyczny racjonalizm	210

3.1.1.1. Pluralistyczny model sprawdzania	211
3.1.2. Podejście normatywne i deskryptywne	215
3.1.3. Kwestia socjologiczna	219
3.1.3.1. Niechęć do wszelkich szkół i ideologii	221
3.1.3.2. Kwestia psychologiczna	222
3.2. Pragmatyczne zaangażowanie w krytyczny racjonalizm	222
4. Pluralizm filozoficzny i metodologiczny	230
4.1. Punkty zwrotne	231
4.2. <i>Against Method</i> jako kolaż wcześniejszych prac	237
4.3. Gra w Rozum i Empiryzm	241
4.4. Dramatyczny zwrot	244
4.5. Epistemologiczny oportunizm i pluralistyczna metoda filozoficzna	247
4.6. Neutralizowanie wypowiedzi Feyerabenda mówiących o próbach skonstruowania pozytywnej metodologii	254
4.6.1. Błędne odczytywanie <i>Reply to Criticism</i> . Krytyka Jednej Prawdziwej Metody	259
4.6.1.1. Alternatywa dla Jednej Prawdziwej Metody	263
4.7. Sprzeczności między zasadami metodologii Feyerabenda	271
4.8. Obustronna strategia argumentacyjna i Feyerabendowskie zasady skutecznego uprawiania nauki	276
4.9. Obustronna strategia argumentacyjna a związki metodologii z praktyką badawczą	285
4.10. Konstruktywne krytyki	290
5. Różnice między tekstami poprzedzającymi i następującymi po <i>Against Method</i> . Uwagi końcowe	295
Zakończenie	303
Bibliografia	307
Indeks nazwisk	357
Indeks rzeczowy	367